

τὰ ζῶα¹⁹, »živa bića imaju dušu«. Ti razlozi su, dakle, u svjetskoj duši, a kakva je razlika nazivaju li se ti razlozi formama, vrstama ili idejama? Ako je um viši od te duše i ako ona ovisi o umu, što nas priječi da tvrdimo da su ti razlozi ili forme ili ideje u višem umu?

Tako je po Aristotelovim naucima nužno da se ideje nalaze 5
u božjem umu; po tim učenjima, preko univerzalne duše, preko partikularnih duša, preko naravi, preko dahova, preko toplina, preko sjemena, forme se urađaju u materiju. Ako je to cijela njegova (kako smo vidjeli) filozofija, zašto tako jako, s toliko mržnje, s toliko gorčine, tako često muči one jadne ideje i progoni ih? Ne 10
svidi mu se ime? No grčko je, pripada njegovom narodu, zato se ne svidi. Neka se zovu, dakle, bilo kojim drugim imenom, neka se zovu *blitiri*²⁰, samo ako sama stvar stoji.

No, budući da je to utvrđeno i najjasnije izvedeno iz njegova nauka, raspravimo pobijanja pojedinačno. Dakle u 1. knjizi *Mudrosti*, u posljednjem poglavlju na pobijanje onoga što je naveo iz *Fedona* nadovezuje dosta dugi napadaj na ideje zbog toga što je rečeno da su brojevi: »Osim toga, ako su ideje brojevi, kako će biti uzroci?« 15

Nećemo ustrajati da to raspravimo, jer u Platonovim knjigama nema ni riječi o tome da su ideje brojevi; ako bi tko rekao da je to Platon usmeno poučavao, prvo ćemo u dijalozima tražiti dokaze za njegovu tvrdnju, zatim ćemo im dati mističko značenje kako će također biti jasno na drugom mjestu u sljedećoj knjizi iz svjedočanstava Heraklida i Hestijeja koji su bili Platonovi učenici; 20
ako se ne bi naveo dokaz, nije dopušteno i ne mili se proricati. 25

Postoji 14 knjiga *Mističke teologije*²¹ koje kolaju pod Aristotelovim imenom, no što o njima treba misliti raspravili smo u 1. svesku; čini se da je te knjige sakupio iz Platonovih razgovora

¹⁹ ARIST. Mu. 397a.19

²⁰ Usp. S. E. M. 8.133.2 – 4 εἰ ἐν φωνῇ ἔστιν, ἤτοι ἐν σημαίνουση ἢ ἐν μὴ σημαίνουση. ἀλλ' ἐν μὲν τῇ μὴ σημαίνουση τι, οἷον τῇ βλίτῳ καὶ τῇ σκινδαψός, οὐκ ἂν εἴη [τι].

²¹ *Theologia Aristotelis* o kojoj Petrić ovdje govori, tekst je koji se oslanja na Plotina; u 9. st. preveden je na arapski, potom na hebrejski iz kojeg je preveden na latinski i objavljen u Rimu 1519. Petrić ga je objavio u dodatku svoje *Nova de universis philosophia*.